

როგორ გამოვიყენოთ სკოლაში „დაკარგული სიტყვების ლექსიკონი“

ავტორი ნათია ფურცელაძე

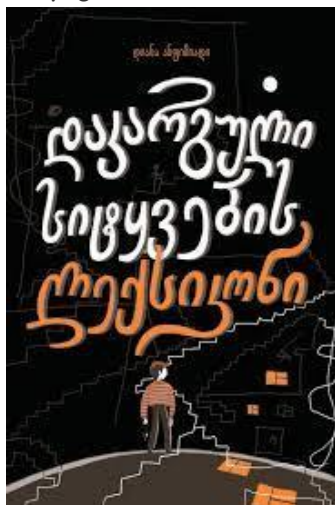
„სანამ წიგნის მთავარ ნაწილზე გადახვალ, საიდუმლო უნდა გაგიმხილო. ამ წიგნის მთავარი პერსონაჟი შენ ხარ“.

ბევრი თქმულა და დაწერილა იმაზე, რამდენად მნიშვნელოვანია წიგნის დასაწყისი. „დაკარგული სიტყვების ლექსიკონის“ შესავალიც გამოდგება მაგალითად.

ჩემთვისაც, ჩემი მოსწავლეებისთვისაც შთამბეჭდავი აღმოჩნდა პირველი სიტყვები. მწერალმა მიზანს მიაღწია, როცა თქვა, რომ ნებისმიერ მკითხველს შეუძლია, იქცეს მთავარ გმირად, ასე შეძლო ჩვენი დაინტერესება და კითხვის გაგრძელება მოგვანდომა.

ქართულის მასწავლებლები მუდამ ვეძებთ ისეთ კლასგარეშე საკითხავს, სასწავლო რესურსადაც რომ გამოგვადგება. თუ ოდესმე მოსწავლე გკითხავთ, რაში სჭირდება გრამატიკის სწავლა, მიუხედავად თქვენი მცდელობისა, მაინც მობუზრდება, ან ლექსიკონის გამოყენების მოლოდინი მოწყენილობით აავსებს, ან ვერა და ვერ შეეღწევა ბარბარიზმებს, შეგიძლიათ, „დაკარგული სიტყვების ლექსიკონიც“ დაიმგზავროთ გაკვეთილებზე. ეს 135-გვერდიანი წიგნი მკითხველს დააფიქრებს სიტყვების ძალაზე, ენაზე, რომელშიც ვცხოვრობთ და ხან ვაცნობიერებთ ამას, ხან – ვერა, ენაზე, რომლის ცოდნა ძალიან გვჭირდება, რათა ერთმანეთს გავუგოთ.

გარდა ამისა, ავტორი, დიანა ანფიმიადი, ისე მოულოდნელად შემოგაპარებთ მნიშვნელოვან თემებს, ფურცლიდან ფურცლამდე საფიქრალს არ გამოგილევთ. „დაკარგული სიტყვების ლექსიკონი“ ფენტეზის ჟანრის სათავგადასავლო წიგნია, მაგრამ არც იმან გაგაოცოთ, საკუთარი ისტორია რომ აღმოაჩინოთ სიტყვების ლაბირინთში და მწერლის მიერ გამოგონილი ამბისა ირწმუნოთ.

მთავარი გმირი ცამეტი წლის ბიჭია, გიორგი. ალბათ, მისმა ასაკმაც შთამაგონა, „დაკარგული სიტყვების ლექსიკონი“ საბაზო საფეხურის მოსწავლეებისთვის შემეთავაზებინა. ჩემი დაკვირვებით, ბავშვებს აინტერესებთ თანატოლი პერსონაჟების ცხოვრება. თუმცა, ცხადია, ეს პირადი გამოცდილებაა. თუ რომელიმე კოლეგა გადაწყვეტს წიგნის გაცნობას, ტექსტი თავად მიანიშნებს, რომელ კლასთან როგორ შეიძლება გამოიყენოს. ამ წიგნს „პატარა უფლისწულს“ შევადარებდი, ნებისმიერი ასაკის მკითხველი რომ თავისას იპოვის, მაგრამ რაც უფრო მოემატება წლები, კიდევ მეტს რომ აღმოაჩენს კითხვისას.

არ ვიცი, სხვებს ემართებათ თუ არა ასე – მე წიგნის კითხვის დროს სხვადასხვა როლს მოვირგებ ხოლმე. მასწავლებელი მკითხველი ამჟამად ყველას ჩაგრავს ჩემში, გამუდმებით ვინიშნავ ფრაზებს, ეპიზოდებს, რა გამომადგება მოსწავლეებთან. ამ წიგნიდან ვერცერთი თავი ვერ გამოვტოვე, მგონი, ყველა ფრაზა მოვინიშნე, თუმცა გამოვყოფ რამდენიმე თემას/საკითხს, რომლებმაც ჩემი განსაკუთრებული ყურადღება მიიპყრო:

დაკარგული მამის ძიება

წიგნს მთავარ ხაზად დაკარგული მამის ძიება გასდევს. მწერალიც „დაკარგული სიტყვების ლექსიკონს“ უძღვნის *„მამას, რომელსაც მხოლოდ სიზმრებში იცნობს“*. ტექსტს ეპიგრაფად ზვიად რატიანის ფრაზა უძღვის: *„აი, ეს ხეა მამაჩემი. გაგიკვირდა?“*, – რომელიც გზადაგზა ჩაგვესმის და ფინალში იხსნება მისი საიდუმლო.

გიოს მშობლის პოვნა დაუსახავს მიზნად და სწორედ მიზნისკენ სავალ გზაზე ვითარდება მოვლენები. წიგნის წაკითხვის მერე ერთმა მოსწავლემ მითხრა, ჩემთვის მნიშვნელოვანი აღმოჩნდა არა ფინალი, არა ის, იპოვა თუ არა ბიჭმა მამა, არამედ თავად ძიების პროცესი და იმაზე დაკვირვება, მარტოობამ როგორ გაზარდა ეს ბავშვიო. დავეთანხმე მეც. მამის საძებნელად წასული ბიჭი საკუთარ თავსაც აღმოაჩენს.

დავიწყების ავადმყოფობა

ამ წიგნის ერთი მთავარი პერსონაჟი, ჩემი აზრით, არის ენაც, შეიძლება ასეც ვთქვა: „დაკარგული სიტყვების ლექსიკონი“ არის ენაზე, რომელიც ჰგავს ცხოვრებას და ამ მსგავსების პოვნაში ავტორი გვეხმარება.

დასაწყისში მწერალი წიგნის მთავარი სიტყვების ლექსიკონს გვთავაზობს. ჩამონათვალში პირველივე ენაა და მას ამგვარად განმარტავს – *ენა არის ადამიანის სახლი*. მერე დიანა ანფიმიადი ნელ-ნელა შეგვიძღვება ამ სახლში და გვათვალთუწებინებს. ამ თვალთუწების თუ წიგნის ფურცვლის დროს კი არაერთხელ დავფიქრდებით იმ ძალაზე, ენის ცოდნა რომ გვანიჭებს.

მგონია, მოსწავლისთვის შთამაგონებელი შეიძლება იყოს ამ ეპიზოდის წაკითხვა და მისი გაანალიზება: გიო უცნობ ქალაქში აღმოჩნდება, მაგრამ მიხვდება, რომ არც ეშინია და არც უცხოდ გრძნობს თავს:

„იფიქრა, იფიქრა და დაასკვნა, რომ ეს შეგრძნებაც ენის დამსახურება იყო... მხოლოდ იმიტომ არა, რომ ყველაფერი ესმოდა, რასაც გამვლელები ლაპარაკობდნენ ან ყველა წარწერის წაკითხვა შეეძლო; ეს უფრო სხვა სიმშვიდე იყო, სხვა გრნობა, თავდაჯერებულობა, რომ ყველას ყველაფერს გააგებინებდა, რომ ყოველთვის იპოვიდა საჭირო სიტყვას“.

„დაკარგული სიტყვების ლექსიკონი“ მიგვანიშნებს, რა ძვირფასია ყოველი სიტყვა და იმასაც მიგვახვედრებს, რა პასუხისმგებლობა გვეკისრება ამ ენაზე მოსაუბრეთ, რამდენად არის დამოკიდებული თითოეულ ჩვენგანზე ამა თუ იმ სიტყვის სიცოცხლე. განსაკუთრებით შთამბეჭდავი ჩემთვის ერთი თავი აღმოჩნდა – „მკვდარი ენების სასაფლაო“. აქ მითოსი და სინამდვილე ერთმანეთს ერწყმის, თითქოს ზღაპარში ხარ, მაგრამ პერსონაჟების დიალოგი რეალობის შეგრძნებასაც არ გაკარგვინებს.

წიგნის მთავარი გმირი მკვდარი ენების სასაფლაოზე აღმოჩნდება. ურჩხული მის დასახმარებლად ერთ მკვდარ ენას გააღვიძებს, რომელსაც სიფრიფანა გოგოს სახე აქვს. ბავშვები მარტივად გაუგებენ ერთმანეთს, უსიტყვოდ ესმით ერთმანეთისა, ბევრს საუბრობენ დამწერლობაზე და სწორედ აქ წარმოჩნდება პრობლემა:

„ურჩხულის ნათქვამი გაახსენდა. ეს გოგო ბოლოა, ვინც ამ უცნობ ენაზე სიტყვები წარმოთქვაო. ნეტავ რა ამბავია დამალული? რატომ გადაშენდა ხალხი, რომელიც ამ ენაზე საუბრობდა? ან იქნებ კი არ გადაშენდა, ენა შეიცვალა... ნეტავ რა მოხდა?

– დავიწყების ავადმყოფობა, – უთხრა გოგომ, რომელსაც მისი ფიქრიც ესმოდა. – დავიწყების ავადმყოფობამ, რომელიც ჯერ სულ მარტივად, რამდენიმე სიტყვით შეგვეყარა, მერე კი ყველა სიტყვა შეგვიცვალა, დაგვაიწყო ენა, რომელზეც ვლაპარაკობდით, მერე ქვეყანა დაგვაიწყო, სადაც ვცხოვრობდით, ბოლოს კი – საკუთარი თავი. მე მოვკვდი, სხვები გადარჩნენ, მაგრამ აღარ ახსოვდათ, ვინ იყვნენ, საიდან... ისედაც, იმის მერე რამდენიმე ათასი წელი გავიდა. ალბათ, ჩემი ხალხის სახსენებელიც არაა. არადა, სულ ერთი სიტყვით დაიწყო დავიწყება, სულ ერთი სიტყვით...”

ამ მინიშნებამ მაკონდო მომაგონა, გულმავიწყობის ავადმყოფობამ ლამის „თვალსა და ხელს შუა რომ გაუქრო ხალხს სინამდვილე“. შესაძლოა, ავტორიც გაბრიელ გარსია მარკესმა შთააგონა, თუმცა დიანა ანფიმიადთან ამ ვერაგი სენის შედეგსაც ვხედავთ, მერე კი რთული აღარ არის იმის მიხვედრა, რა საფრთხეს უქმნის ერს და მის იდენტობას თუნდაც ერთი სიტყვის დავიწყება. სწორედ ამიტომ მივესალმები ამ თემის ამგვარად წარმოჩენას, ბავშვის თვალი და გული ასე უფრო ხვდება, იმახსოვრებს წაკითხულს და აცნობიერებს თავის წილ პასუხისმგებლობას.

სიდუხჭირე, ემიგრაცია და ომი

გიოს დედა ემიგრანტია. მისი წასვლის მიზეზი ისაა, რის გამოც ათასობით და ასიათასობით ადამიანი ტოვებს სამშობლოს – სიდუხჭირე. ქალი სამხატვრო სკოლაში ასწავლიდა, შემდეგ სამსახური დაკარგა და ტორტების ცხობას მიჰყო ხელი, „**მერე კი, როცა ყველაფერი გაძვირდა და სულ უფრო და უფრო დაცოტავდა, დედამაც გადაწყვიტა წასვლა, დროებით, სამუშაოდ**“. გიორგის დედაც, ისევე როგორც უთვალავი ქალი საქართველოდან, მიდის, რომ ოჯახი გადარჩინოს.

ხანდახან გვგონია, რომ ბავშვები ცხოვრებას ძალიან მარტივად უყურებენ, მაგრამ არ არის ასე. არჩა ვიგრაჰა დასის სიტყვებს თუ გავიხსენებთ, „როცა პატარა ხარ, სამყარო ძალიან პატარაა, პრობლემები კი – იმდენად დიდი, რომ ვერც კი ხედავ, როგორც წრუწუნა ვერ ხედავს მთას“. ემიგრაციის თემას ვერ ავუვლით გვერდს, მით უმეტეს, საქართველოში, ვფიქრობ, არ დარჩენილა ოჯახი, მისი წევრი ან ნათესავი წასული რომ არ იყოს საზღვარგარეთ. ჩვენს მოსწავლეებსაც ჰყავთ ემიგრანტი მშობლები, ბებია-ბაბუები, ამიტომაც მნიშვნელოვანი მგონია ამ თემაზე საუბარი ბავშვებთან, რათა:

- ალაპარაკდნენ იმაზე, რა უჭირთ მარტოობისას, ჩვენ კი მოვუსმინოთ, მოვუსმინოთ, მოვუსმინოთ...
- დავუხმაროთ, რომ თანაუგრძნონ, შესაძლოა, ზოგიერთი მოსწავლისთვის ეს სრულიად უცნობი თემა იყოს, მაგრამ ლიტერატურულ პერსონაჟზე დაკვირვებამ მეგობრის, კლასელის ყოფა უფრო ნათელი გახადოს მათთვის.

ეს თემა ძალიან ფაქიზია და ასევე ფაქიზად განსახილველი.

რაც ძალიან მომეწონა – წიგნში იმასაც ამოიკითხავთ, როგორ მოერიოს ბავშვი მარტოობას. ამის წაკითხვა, განსაკუთრებით მოზარდობისას, მეტად საჭირო მგონია.

და ომი, რომელიც ისე მოულოდნელად შემოიჭრება წიგნში, ისე სასხვათაშორისოდ, თავიდან ვერც კი ხვდები მის სისასტიკეს, მაგრამ კვალს ტოვებს და აღარ ქრება: „**იმ უცნაური ომის შემდეგ, რომლის დაწყებისა და დასრულების მიზეზი ყველაზე ცნობილმა სამხედრო ექსპერტებმაც ვერ გაარკვიეს...**“

რამდენიმე დღის წინ დათა თავადის [ინტერვიუს](#) ვუსმენდი. რეჟისორმა აღნიშნა, რომ ერთი სპექტაკლის დადგმის მიზანი და მთავარი სათქმელი მისთვის ის არის, რომ ომი აღარ იყოს. შესაძლოა ძალიან უტოპიური სურვილია, მაგრამ როცა წიგნი მკითხველს ბავშვობიდანვე დააფიქრებს ომზე, მეც მინდა მჯეროდეს, რომ გააცნობიერებინებს მის საშინელებას და იქნებ აღარც იყოს ომი, თანაც იმ ქვეყანაში, სადაც ოკუპანტი ვერა და ვერ გამძღარა.

ფერადი სმენა

როგორია ფერადი სმენა? რა ასოციაციას გიქმნით ეს შესიტყვება?

წიგნში არაჩვეულებრივი გზაა ნაჩვენები, როგორ შეიძლება, მეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვმა თავი საზოგადოების სრულფასოვან წევრად იგრძნოს, როგორ ქმნის თანასწორ გარემოს მხარდაჭერა და გულწრფელობა და არა სიბრაღე. ამ თემის გაშუქება სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი მგონია, რადგან უამრავი ხილული თუ უხილავი ბარიერი ჯერ კიდევ არსებობს.

გიორგი გოგონას გაიცნობს და დაუმეგობრდება. ბავშვებს ბევრი საერთო ინტერესი აღმოაჩნდებათ. „**გიორგი მიხვდა, რომ ადამიანებს ფერადი სმენა აქვთ, შეუძლიათ ყველაფერი დაინახონ, იგრძნონ, წარმოიდგინონ, მაგრამ მაინც კარგი ახსნაა საჭირო. იმ დღიდან მისი მთავარი მიზანი გახდა, რომ როგორმე, სიტყვების საშუალებით მოეხერხებინა, მის მეგობარს ყველაფერი დაენახა, მიუხედავად იმისა, რომ უცნაურმა დაავადებამ დაბადებისთანავე გაუქრო სამყაროს ხილვის საშუალება.**“

ჰოდა, იმ დღიდან გიორგიმ თავისი პირველი ენა ისწავლა.

- **თეთრი რა ფერია? – ჰკითხავდა გოგონა.**
- **აი, დილის რიჟრაჟზე გარეთ გამოსულხარ? როცა ძალიან გრილა და ცოტათი გაჟრჟოლებს, ეგ თეთრია.**
- **წითელი?**
- **წითელი – ცხელი შუადღის მზე, ან კიდევ ორკესტრის რეჟეტიცია, სანამ ინსტრუმენტებს მომართავენ და დაკვრას დაიწყებენ...**“

სამყარო ისეთივე მრავალფეროვანია, როგორც ეს სიტყვები. რადგან ლიტერატურა სწორედ ამ სამყაროს ასახავს, მკითხველს სჭირდება მრავალფეროვანი პერსონაჟები, ისეთები, როგორებიც ვართ, ერთმანეთისგან განსხვავებულები, ამიტომაც მისასალმებელია ამ მხატვრული სახის შექმნა.

ალბათ, გამიჭირდება, ერთ წერილში ჩავატიო ყველაფერი, რის თქმაც მსურს წიგნზე.

ვფიქრობ, მოსწავლეებთან ერთად მასწავლებლებისთვისაც საინტერესო უნდა იყოს ამ კითხვებზე პასუხების ძიება:

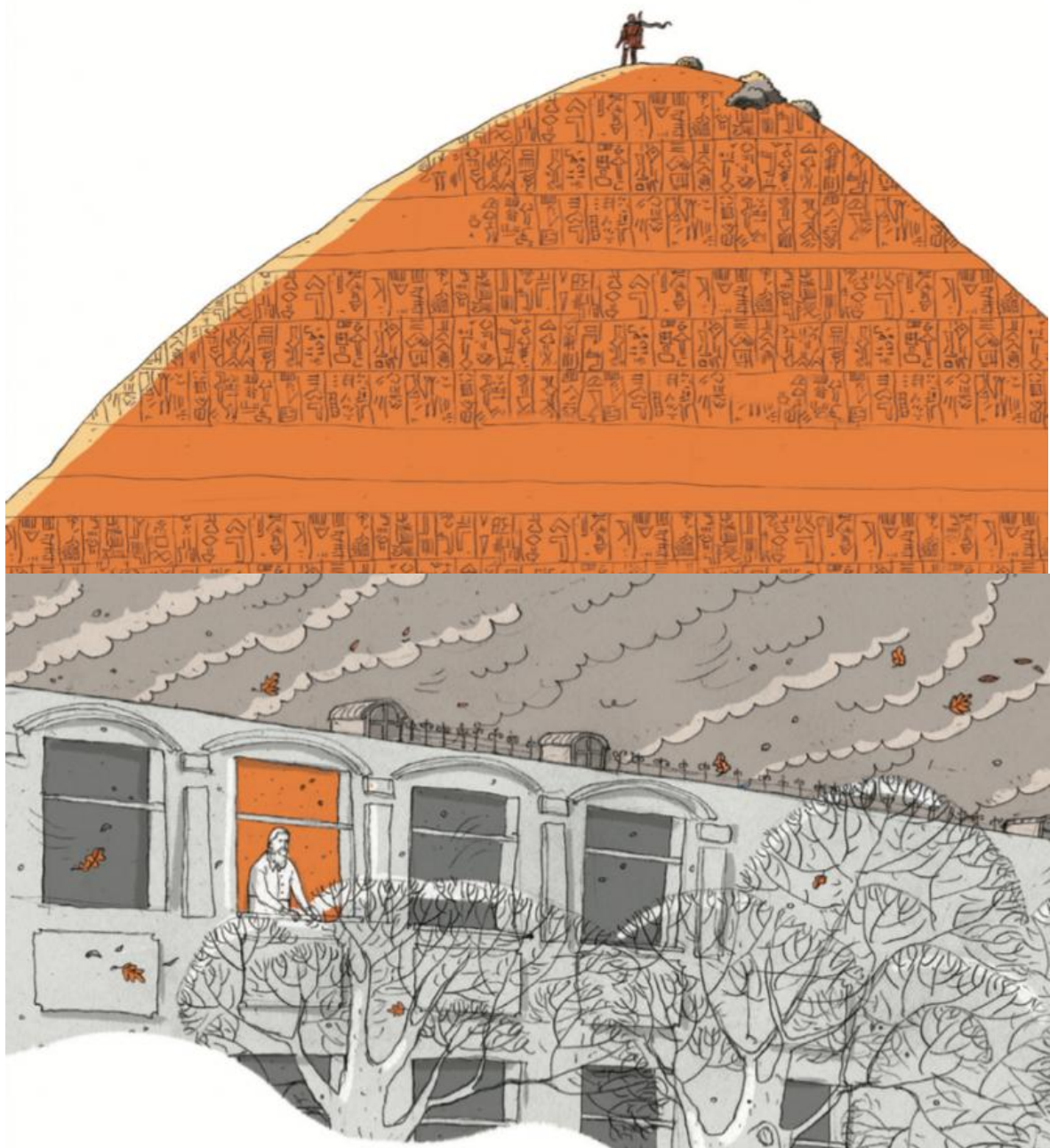
- რატომ სახლობს სიტყვების ტყეში გალაკტიონი?
 - რა საიდუმლო იმალება გიორგის მეგობრის, სერაფიტას, სახელში?
 - გიოს ბაბუა რატომ მიიჩნევს „ვეფხისტყაოსანს“ დაკარგული სიტყვების ლექსიკონად?
 - მკვდარი სიტყვების მინდორზე 1629 წელს გამოცემულ პირველ ქართულენოვან წიგნთან – ქართულ-იტალიურ ლექსიკონთან ერთად კიდევ რას აღმოაჩენს გიორგი?
- ეს არ იქნება სიუჟეტში ჩაკარგული ჩვეულებრივი ამბები, ამ წიგნის კითხვისას ქართული კულტურის იდუმალ ისტორიასაც გაეცნობა მკითხველი, პასუხის პოვნას ახალი კითხვის გაჩენა მოჰყვება და ასე გაგრძელდება დაუსრულებლად.

ყოველი წიგნის წაკითხვა ჩემთვის ახალი იდეების დაბადებას უდრის. „დაკარგული სიტყვების ლექსიკონს“ როცა ვკითხულობდი, ვინიშნავდი, რა შეიძლებოდა გამეკეთებინა მოსწავლეებთან ერთად. რამდენიმე იდეას თქვენც გაგიზიარებთ:

წიგნის წაკითხვამდე

ილუსტრაციების გაცნობა

წიგნს სოფო კირთაძის საოცარი ილუსტრაციები ამშვენებს.

შეიძლება, Power-Point პროგრამის საშუალებით მოსწავლეებს ნახატები დავათვალიერებინოთ და შევთავაზოთ, ივარაუდონ, რის შესახებ იქნება წიგნი ან ეს ილუსტრაციები ფოტოებად ამოვბეჭდოთ და ბარათებთან ერთად დავურიგოთ ვარაუდების დასაწერად.

სათაურებზე დაკვირვება

წიგნი 23 თავისგან შედგება. ყოველი თავი დასათაურებულია. თვალი გადავავლოთ რამდენიმეს:

- დილა, რომლითაც წიგნი იწყება

განათლების E სახლი

- ბაბუას წიგნი
- ოჯახი
- მამა
- პირველი ენა
- სიტყვების ტყე
- მთავარი სიტყვა
- გაქცევა
- გეგმა
- ბავშვობის თამაშები
- გზად
- ხე

საინტერესო იქნებოდა ამ სათაურების დაფაზე ჩამოწერა და თითოეულზე დაკვირვება, იმის გამოცნობა, რას შეიძლება გვიამბობდეს მწერალი.

ორივე აქტივობა დაგვეხმარება მოსწავლეების გამოწვევაში.

წიგნის კითხვისას

როგორც უკვე აღვნიშნე, ამ ბუმბულივით მსუბუქ წიგნში იმდენი თემაა მიმოხილული, დისკუსიისთვის მასალა ნამდვილად არ შემოგვაკლდება, ეპიზოდებს კი მოსწავლეთა ინტერესებისა და საჭიროების გათვალისწინებით შევარჩევთ.

„რაც დაკარგე, წიგნებში უნდა მოძებნო“

ერთხელ გიორგი უცნაურ სიზმარს ნახავს. **„რაც დაკარგე, წიგნებში უნდა მოძებნო, სიტყვები, სიტყვები იპოვე, – უკარნახა სიზმრის ხმამ, საკუთარმა გონებამ თუ უხილავმა ძალამ“**. რა ფუნქცია აქვს სიზმარს ლიტერატურაში, ამაზე საუბარი ურიგო არ იქნება, მერე კი ვკითხოთ ბავშვებს, რა უპოვიათ კითხვისას. გამოცდილების გაზიარებისას ახალ-ახალ წიგნებსაც გააცნობენ თანაკლასელებს. ყოველთვის მემანსოვრება ჩემი ერთი მოსწავლის პასუხი ამ კითხვაზე. მან გვიამბო, როგორ წუხდა, რომ მეგობარი დაკარგა და მერე გაიხარა, რადგან წიგნში იპოვა.

დაკარგული სიტყვების დაბრუნება

რამდენიმე დღის წინ აღმოვაჩინე, რომ ჩემმა მოსწავლეებმა არ იცოდნენ, რას ნიშნავს სიტყვა **დაოსებული**. ალბათ, თქვენც მოიგონებთ ასეთ სიტყვებს, მსგავს შემთხვევებს. ვინაიდან ეს წიგნი სწორედ სიტყვების ძიებასა და გადარჩენაზეა, საინტერესო იქნებოდა ისეთი აქტივობის

დაგეგმვა, რომლითაც „დაკარგულ“ სიტყვებს აღმოვაჩენინებდით ბავშვებს და „გავაცოცხლებდით“.

წიგნში ასეთი ეპიზოდი შეგხვდებათ: გიორგის „**სიტყვების ტყის კიდეზე ერთი ბინადარი გაახსენდა, მოთა რუსთაველი და მისი პერსონაჟების ამბები, რომლებსაც ბაბუა უკითხავდა. „თუ თავი შენი შენ გახლავს, ღარიბად არ იხსენები“.** გაახსენდა, ერთხელ ბაბუამ რომ უთხრა: „**თუ სადმე დაკარგული სიტყვების ლექსიკონი არსებობს, ეს უთუოდ „ვეფხისტყაოსანიაო“.**

შეგვიძლია მცირე კვლევითი პროექტი დავგეგმოთ.

1. მოსწავლეებს ვთხოვთ, წაიკითხონ „ვეფხისტყაოსნის“ ერთი თავი (ან რამდენიმე სტროფი);
2. ამოწერონ სიტყვები, რომელთა მნიშვნელობა არ ესმით, მერე კი გაარკვიონ, რას ნიშნავს თითოეული. ამაში [„ვეფხისტყაოსნის ლექსიკონი“](#) დაეხმარებათ.
3. წაუკითხონ ერთმანეთს სტროფები, მერე კი შეადგინონ „ვეფხისტყაოსნის“ დაკარგული სიტყვების საკლასო ლექსიკონი“. ძალიან გაახარებთ იმის შეგრძნება, რომ სიტყვა დაკარგვას გადაარჩინეს.
4. მოსწავლეებს ძალიან მოსწონთ [ქართული ენის კორპუსის](#) გამოყენება და კვლევა-ძიება. შეიძლება, ავირჩიოთ „ვეფხისტყაოსნის“ რომელიმე რედაქცია და, მაგალითად, ვეძებოთ, რამდენჯერ ან რა კონტექსტშია გამოყენებული ის სიტყვა, რომლის მნიშვნელობა აქამდე არ იცოდნენ მოსწავლეებმა და ამ აქტივობის შედეგად გაარკვიეს. ამ პლატფორმაზე შესაძლებელია მინაწერების, ხელნაწერების, მინიატურების დათვალიერებაც. თუ აქამდე „ვეფხისტყაოსნის“ ენის კორპუსი არ გამოგიყენებიათ, ეს [ვიდეო](#) დაგაკვლიანებთ.

ლექსიკონში მოგზაურობა

სათაურიც მიგვანიშნებს, რომ ამ წიგნის მთავარი და მაგიური სიტყვაა **ლექსიკონი**. ის ერთგვარი პორტალია რეალობიდან წარმოსახვით სამყაროში შესაბიჯებლად. ამ წიგნის დახმარებით სულ სხვა თვალთ დავანახებთ მოსწავლეებს ლექსიკონებს, ეს კი იქნებ თვითგანვითარების ახალი გზა აღმოჩნდეს მათთვის.

„ლექსიკონში მოგზაურობა არც ისე მარტივი საქმეა. როგორი სიტყვა არ შეგხვდება აქ: ზოგი – ძალიან საშიში, ზოგი – ისეთი შეუმჩნეველი, ფეხი შეიძლება წამოჰკრა...“

ბიჭი მიაბიჯებდა ამ საოცარ ქვეყანაში. წინ რა არ ხვდებოდა, თითქოს ამ ერთ წიგნში ყველა ლექსიკონი გაერთიანებულიყო. უცხო სიტყვათა ლექსიკონი სულ უცხო, უცხო, ზოგჯერ საშიშად უცხო სიტყვებით; საზღვაო ტერმინების ლექსიკონი – ისეთი საინტერესო რამეებით, რომ ბიჭს თავისი საყვარელი წიგნები ახსენდებოდა, სათავგადასავლო, გემებსა და მეზღვაურებზე. სიტყვები სინონიმთა ლექსიკონიდან მინდვრის ყვავილებივით ყვავილობდნენ, სულ ოდნავ განსხვავდებოდნენ ერთმანეთისგან, მხოლოდ მახვილი თვალი თუ შეამჩნევდა; ანტონიმები – კაქტუსის უცნაურ ბუჩქებს ჰგავდნენ...” – და ასე აგრძელებს გიორგი ლექსიკონებში მოგზაურობას. ამ თავის წაკითხვისას შეგვიძლია, ბავშვებს [არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის ელექტრონული ლექსიკონები](#) გავაცნოთ. აღმოაჩენენ, რამხელა შესაძლებლობა ჰქონიათ, მაგალითად, რამდენიმე წამში მოახერხებენ იმის გარკვევას, როგორ იწერება ესა თუ ის სიტყვა სწორად, უცნობ ფრაზეოლოგიზმებს იპოვიან [განათლების E სახლი](#)

და ა.შ. თუ ჩვენი მიზანი მართლწერის სწავლებაა, რატომ არ უნდა ვავარჯიშოთ ელექტრონული ორთოგრაფიული ლექსიკონის გამოყენებაში?

ძალიან საინტერესოა პირადი ლექსიკონების შედგენაც, მაგალითად, რას ჩაწერდნენ ბედნიერების, მეგობრობის, აკრძალული ან საშიში სიტყვების ლექსიკონში?

გიფიქრიათ თქვენს ყოველდღიურ ლექსიკონზე? წარმოიდგინეთ, რომ ერთი დღის განმავლობაში მხოლოდ 10 სიტყვის გამოყენების უფლება გაქვთ, რას აირჩევდით?

წიგნის წაკითხვის შემდეგ

მას შემდეგ, რაც ბოლო თავში ამ სიტყვებს ამოიკითხავთ: „**ადამიანი ენასავითაა, თუ გახსოვს, ცოცხალია, თუ გავიწყდება, ჯერ გადაშენება ემუქრება, ბოლოს კი კვდება**“, – წიგნი თავად მიგახვედრებთ, რა შეიძლება დაგეგმოთ.

ჩემმა მოსწავლეებმა შთაბეჭდილებები დაწერეს და [ბლოგზე](#) გამოაქვეყნეს, მერე დისტანციურად შეხვდნენ ავტორს და [ინტერვიუ](#) ჩამოართვეს. წაკითხულის გასააზრებლად, კითხვებზე პასუხების საპოვნელად არაჩვეულებრივი იყო. თუ დაინტერესდებით, მკითხველებისთვის კარი ღიაა – <https://avocabularyofthelostwords.blogspot.com/>, იქამდე კი „დაკარგული სიტყვების ლექსიკონში“ დაუვიწყარ მოგზაურობას გისურვებთ!